DOI: https://doi.org/10.53486/sstc2026.v2.79
CZU: 339.542.2(477+478)

THE EFFECT OF THE EU–MERCOSUR PARTNERSHIP AGREEMENT ON TRADE RELATIONS WITH MOLDOVA AND UKRAINE

EFECTUL ACORDULUI UE-MERCOSUR ASUPRA RELAȚIILOR COMERCIALE CU MOLDOVA ȘI UCRAINA

CRUȘNEVSCHI Mariana, studentă, specialitatea: EMREI
Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova,
Chișinău, Str. Bănulescu Bodoni 61,www.ase.md
Telefon: + 373 60510310
e-mail autor: mcrusnevschi@gmail.com

Abstract:*This article analyzes the effects that the trade agreement between the European Union and MERCOSUR on trade relations with Republic of Moldova and Ukraine. The study examines trade flows, productions costs and price competitiveness using comparative statistical analysis. Results indicate that low production costs in MERCOSUR may increase pressure on the other farmers. The findings highlight challenges for Moldovan and Ukrainian agriculture in trying to maintain themselves on the EU trade market.*
Key words: *MERCOSUR, agreement, trade, European Union, agriculture, foreign affairs*
JEL CLASSIFICATION: F13, F15, Q17, Q18

INTRODUCERE

Importanța acestei cercetări este de a analiza impactul indirect al acordului Uniunii Europene cu Blocul Comercial Sud-american, înființat în 1991, format din Argentina, Brazilia, Paraguay, Uruguay și Bolivia asupra economiei statelor și efectul domino pe care acesta îl are asupra țărilor care nu fac parte din acord dar depind de acesta pentru că sectorul agricol este direct legat de activitățile comerciale de export precum este cazul și pentru Republicii Moldova și Ucrainei.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

1.Relațiile comerciale UE-MERCOSUR

Acordul comercial de colaborare UE-MERCOSUR are ca scop crearea unei zone de liber schimb între cele 27 de state ale Uniunii Europene și patru țări membre ale Blocului Comercial Sud-american: Brazilia, Argentina, Uruguay și Paraguay. Părțile semnatare au fost în proces de negociere timp de peste 25 de ani, acordul fiind semnat oficial în ianuarie 2026. Zona Din spusele Președintei Comisiei Europene Ursula von der Leyen Comisia Europeană „va continua cu aplicația provizorie” a acordului. Această urgentare a semnării acestuia a fost cauzată de tarifele americane și controlul Chinei asupra aprovizionării cu minerale esențiale ceea ce împing statele UE spre încheierea acordurilor de liber schimb cu alte națiuni. Conform raportului, pe parcursul a câțiva ani, părțile semnatare vor ridica aproximativ 90% din tarifele vamale pe care le aplică în prezent. De asemenea UE promite companiilor acces preferențial la materii prime esențiale și bunuri ecologice. (European Parliament, 2025)

Anunțul de semnare a acordului a primit reacții aspre din partea fermierilor și activiștilor care pun în discuție problema calității produselor din statele MERCOSUR, preocuparea principală a acestora este că importurile pot duce la concurență neloială, manifestată prin procesul de dumping, și ar putea reduce calitatea alimentelor. Cele mai îngrijorătoare produse includ carnea de vită, carnea de pui și zahărul. Ca răspuns, Comisia Europeană a propus mai multe măsuri de atenuare a potențialelor probleme, printre care se includ deschiderea treptată a pieței UE, limite de import pentru unele produse și un fond de sprijin de 6,3 miliarde de Euro pentru fermierii UE. (Ferenc Gaal, 2025)

În continuare există totuși risc și nemulțumire atât din partea statelor membre dar și celor din afara Uniunii, care vor suporta anumite consecințe generate de acest acord. Această tensiune este mai vizibilă în economiile în care, până în prezent, cel mai profitabil sector rămâne a fi agricultura, sector central pentru comerțul exterior. În acest context am analizat economiile naționale ale Republicii Moldova și Ucrainei pentru a evidenția impactul pe care acest acord comercial l-ar putea avea asupra lor.

2. Relațiile comerciale dintre Moldova și Ucraina cu Uniunea Europeană

Colaborarea Republicii Moldova cu Uniunea Europeană a început oficial încă din 01 iulie 2016 în urma încheierii acordului de asociere cu UE, care a permis Republicii Moldova să beneficieze de o zonă de liber schimb instituită pe baza acordului de liber schimb (DCFTA), care prevedea eliminarea taxele vamale la import pentru majoritatea produselor comercializate între acestea. De asemenea, prevedea un acces larg la servicii pentru ambii parteneri. (Consiliul Uniunii Europene, 2025)

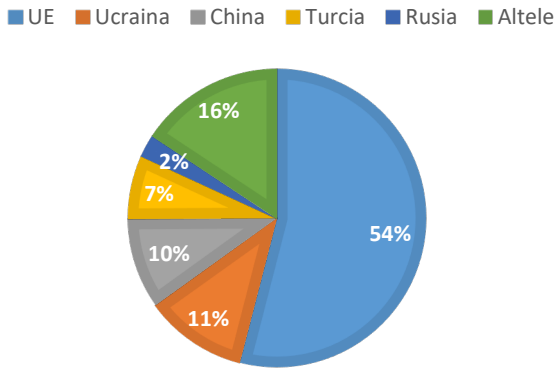

Figura 1. Partenerii comerciali ai Republicii Moldova
Sursa: Realizat de autor în baza datelor furnizate Consiliul European, 2026

Conform statisticii principalul, dar și cel mai mare, partener comercial al Republicii Moldova este Uniunea Europeană (54%), care reprezenta peste jumătate din comerțul total al țării în 2024, ceea ce a generat o cifră de afaceri de 7,5 miliarde Euro, ceea ce depășește comerțul cu bunuri cu Ucraina (11,1%), dar și cu China (9,8%). (Consiliul Uniunii Europene, 2025)

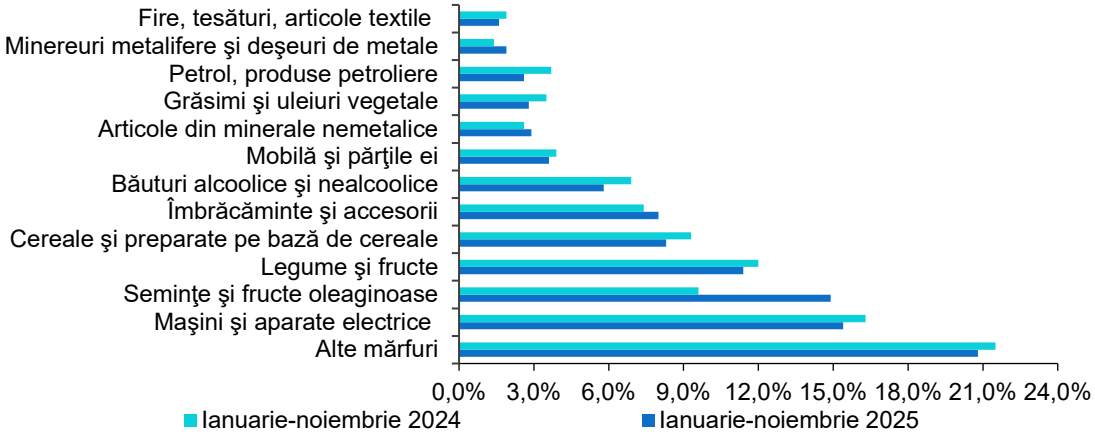

Figura 2. Structura exporturilor, în ianuarie-noiembrie 2024-2025, pe grupe de mărfuri (%)
Sursa: Biroul Național de Statistică al Moldovei, 2026

Exporturile de mărfuri au către UE au înregistrat în ianuarie-noiembrie 2025 2336,9 milioane USD, o creștere de 4,9% față de anul precedent. Produsele exportate în cantități considerabile au fost aparatele electrice și părți ale acestora 15,4% din total, semințe și fructe oleaginoase 14,9%, legume și fructe 11,4%, cereale și preparate pe bază de cereale 8,3%, îmbrăcăminte și accesorii 8,0%, băuturi alcoolice și nealcoolice 5,8%, mobilă și părțile ei 3,6%, articole din minerale nemetalice 2,9%,

grăsimi și uleiuri vegetale 2,8%, petrol și produse petroliere2,6%, minereuri metalifere și deșeuri de metale 1,9%, fire, țesături, articole textile 1,6%. (Galina Ciobanu, BNS, 2026)

Relațiile dintre Uniunea Europeană și Ucraina au început în mai 2022, odată cu începutul războiului de agresiune din partea Rusiei, au fost create culoarele de solidaritate UE-Ucraina. Scopul cărora este să asigure posibilitatea exportului produselor agricole precum grâne semințe oleaginoase și produse asemănătoare, dar și pentru importul mărfurilor necesare. Între mai 2022 și iunie 2025, au fost suspendate taxele de import și export, pentru a sprijini economia țării [6]. De asemenea, în februarie 2023 a fost semnat un acord care permite aderarea la programul privind piața unică, sprijinind astfel întreprinderile ucrainene prin accesul la piețe.

Uniunea Europeană este cel mai mare partener comercial al Ucrainei, reprezentând peste 50% din totalul comerțului de mărfuri a acesteia. În 2024 au fost înregistrate exporturi către UE în valoare de 42,6 miliarde Euro, cu 2,4% mai mult față de 2021, iar importurile în valoare de 24,6 miliarde Euro, cu 50% mai mult față de 2021. (Council of the European Union, 2025)

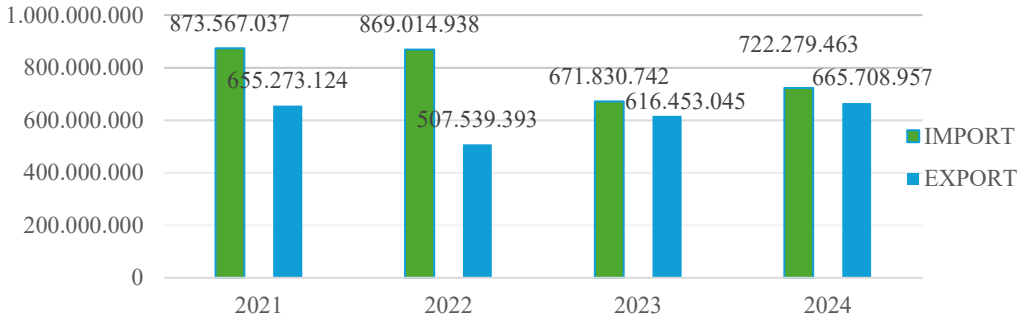

Figura 3. Importurile și exporturile dintre Ucraina și UE
Sursa: Realizat de autor în baza datelor de pe Eurostat, 2026

La începutul invaziei Ucrainei în februarie 2022, exporturile pe cale maritime au fost perturbate sever de navele rusești care blocau porturile din Marea Neagră. Datorită Ucrainei fiind un producător esențial de cereale, fapt care a dus la perturbarea securității alimentare pentru mii de oameni din întreaga lume. Ucraina este pe locul 1 la producere de ulei și semințe de floarea soarelui, al 3-lea producător de orz, al 4-lea producător de porumb și al 5-lea producător de grâu (Council of the European Union, 2026)

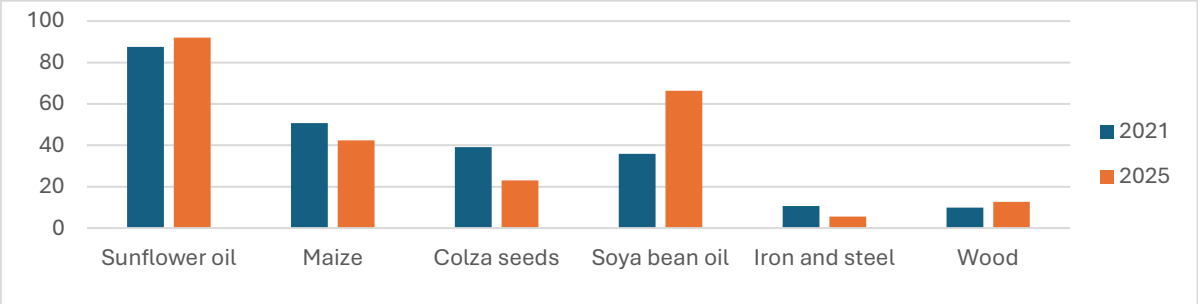

Figura 4. Exporturile pe categorii de produse din Ucraina spre UE(%)
Sursa: Eurostat, 2026

Analizând relațiile comerciale dintre cele două țări și Uniunea Europeana în raport cu prevederile acordului cu blocul țărilor MERCOSUR se evidențiază decizii care afectează direct dinamica comerțul țărilor din uniune, dar și indirect țările din afara acesteia care au legături comerciale cu UE sau care depind de relațiile cu aceasta.

În cazul Republicii Moldova și Ucrainei, odată cu intrarea pe piața UE a mărfurilor provenite din țările MERCOSUR duce la intensificarea concurenței, afectând sectoarele în care cele două țări sunt exportatori importanți, precum cerealele, produse alimentare procesate și alte materii prime

agricole. Dependența ridicată de exporturile către UE crește astfel vulnerabilitatea economiilor moldovenești și ucrainene față de schimbările structurale generate de noile acorduri comerciale ale Uniunii. În plus, consolidarea relațiilor economice dintre UE și MERCOSUR ar putea direcționa o parte din investițiile europene spre pieţele din America de Sud, în dauna economiilor din Europa de Est.

CONCLUZII/RECOMANDĂRI

Rezultatele cercetării indică efectul indirect pe care îl poate avea acordul dintre Uniunea Europeană și statele MERCOSUR asupra relațiilor comerciale ale Republicii Moldova și Ucrainei cu piața europeană. Accesibilitatea produselor agricole din statele sud-americane pe piață poate crea concurență în unele sectoare agricole. Astfel, dependența semnificativă de piața UE este sensibilă la schimbările generate de alte acorduri ale uniunii cu alte țări.

Pentru a preveni posibilele efecte negative, este necesară îmbunătățirea competitivității sectorului agricol prin modernizarea sistemului de agricultură, în special, ceea ce privește Republica Moldova, dezvoltarea nișei produselor cu valoare adăugată cu orientare spre export. De asemenea, valorificarea oportunităților de cooperare economică cu UE poate sprijini adaptarea economiilor țărilor la noul sistem al comerțului internațional.

REFERINȚE:

1. Ciobanu, G., & Biroul Național de Statistică al Moldovei. (2026). *Comerțul internațional cu mărfuri al Republicii Moldova în luna noiembrie 2025*. https://statistica.gov.md/ro/comertul-international-cu-marfuri-al-republicii-moldova-in-luna-9539_62263.html
2. Consiliul Uniunii Europene. (2025). *Republica Moldova*. https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/moldova/#0
3. Council of the European Union. (2025). *EU solidarity with Ukraine*. https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-solidarity-ukraine/#trade
4. Council of the European Union. (2026). *Supporting Ukraine's trade*. https://www.consilium.europa.eu/en/policies/ukraine-solidarity-supporting-ukraine-trade/
5. European Parliament. (2025). *EU-Mercosur partnership agreement: Trade pillar* (pp. 1–3). European Parliamentary Research Service.
6. Gaal, F. (2025). EU-Mercosur trade deal angers farmers, environmentalists. *Deutsche Welle*. https://www.dw.com/en/eu-mercosur-trade-deal-angers-farmers-environmentalists/a-73880624

Coordonator științific: DODU-GUGEA Larisa, dr., conf. univ.,
Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova,
Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
Telefon: +373 79111333
e-mail: dodu-gugea.larisa@ase.md